

Ponavljanje in utrjevanje – 8. razred

Ponovil in utrdil boš zanje o **– krogu in njegovih delih ter ostalih letos predelanih vsebinah.**

POZORNO PREBERI NAVODILA DO KONCA!

PRIPOROČAMO!

Pri svojem delu uporabljal zapiske v zvezku, poglej v učbenik SŠO in zbirko Znam za več.

Usvojeno znanje boš preveril tako, da rešiš **preverjanje znanja o krogu in njegovih delih** ter o **odstotnem računu kot premem sorazmerju**, ki je pripravljeno v obliki **spletne ankete** in ga boš prejel preko elektronske pošte

Tedensko nalogu, današnjega utrjevanja znanja, boš posredoval preko spletne ankete ali kot priponko v e-pošti. Dodatna navodila in povezavo do spletne ankete boš dobil na tvoj e-naslov. Naloge moraš **oddati**

NE POZABI!

do srede, 22. 4. 2020.

Kako uspešen si bil pri reševanju nalog, lahko preveriš s klikom na gumb »Poglej oceno« ozziroma te bo obvestila tvoja učiteljica matematike.

Želimo ti uspešno reševanje ☺.

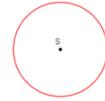
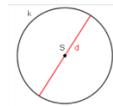

Bravo, uspelo ti je. Zdaj pa končaj in veselo jutri naprej!

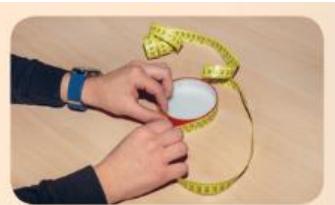
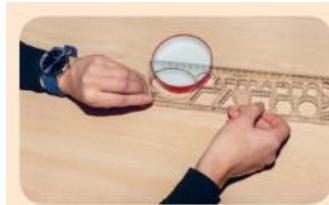
Obravnava nove vsebine – 8. razred

V zvezek zapisi naslov: **OBSEG KROGA**

Pri svojem delu uporabljam učbenik SŠO, zbirko Znam za več, i-učbenik ali druga gradiva, ki jih najdeš na spletu. V pomoč so ti lahko tudi gradiva, ki jih najdeš med prilogami.

- Čim bolj natančno izmeri premer **in obseg kroga** ter ugotovi morebitno medsebojno odvisnost. Kaj ugotoviš?
  - Spodnjo preglednico preriši in prepisi v zvezek.
  - Doma poišči tri predmete okrogle oblike (npr. kozarec, kovanec, pokrovka, zgoščenka itd.).
  - S pomočjo ravnila izmeri **premer kroga** na teh predmetih in s pomočjo vrvice/šiviljskega metra in ravnila še **obseg istih krogov**.

Meritve zapisuj v preglednico in izračunaj količnik med obsegom in premerom kroga. Pri izračunavanju si lahko pomagaš z žepnim računalom in rezultat zaokrožiš na tri decimalna mesta.

- V preglednici so že napisani trije primeri, kjer ti ni treba meriti, izračunati moraš le količnik v četrtem stolpcu.

Računi:

Predmet	Premer $2r$	Obseg o	Količnik $o : 2r$
konzerva	7 cm	22 cm	
krožnik	10,5 cm	33 cm	
pokrov	16,8 cm	52,8 cm	

Pri zapisu ugotovitve naj ti bodo v pomoč vprašanja:

- Ali se vrednost količnika bistveno razlikuje, ali se večina nahaja blizu iste celoštevilske vrednosti?
- Kaj lahko poveš o obsegu kroga v primerjavi s premerom? Je večji/manjši od premera? Kolikokrat?
- Kako imenujemo to število, ki predstavlja količnik med obsegom in premerom kroga? Kaj si izvedel/prebral o njem? Ali je število končno ali neskončno?
- Si prišel tudi do drugih zanimivih ugotovitev o krogu in njegovem obsegu?

Zapiši jih.

UGOTOVITEV

.....
.....
.....

2. Razmisli in zapiši, kako bi določil obseg kroga, če bi poznal njegov premer.

Zapiši obrazec, s katerim bi računal.

Svojo ugotovitve primerjaj s tistimi, ki so v **UČBENIKU** – str. 162. Če je potrebno, svoj zapis ustrezno dopolni oziroma popravi.

Bravo, uspelo ti je. Zdaj pa končaj in veselo jutri naprej!

3. Računanje obsega kroga

Izračunaj obseg kroga s polmerom 7 cm.

Najprej izpišemo podatke in iskane količine. Pazimo na urejen zapis.

KROG
$r = 7 \text{ cm}$
$\underline{o = ?}$

Če želimo izračunati obseg kroga s polmerom 7 cm, moramo v obrazec $o = 2 \cdot \pi \cdot r$ namesto spremenljivke r vstaviti 7 cm, namesto vrednosti π pa vzamemo približek.

3 načini zapisa rezultata:

a. za **vrednost števila π** lahko vstavimo **približek 3,14**:

KROG
$r = 7 \text{ cm}$
$\underline{o = ?}$

$\pi \doteq 3,14$
 $o = 2 \cdot \pi \cdot r$
 $o = 2 \cdot 3,14 \cdot 7$
 $o = 43,96 \text{ cm}$

Obseg je zapisan **približno**, če za število π uporabimo **približek**.

Obseg kroga:
 $o = 2\pi r = \pi d$

Stevilo π je konstanta. Zanj pogosto uporabljamo približka $\pi \doteq 3,14$ ali $\pi = \frac{22}{7}$.

b. za **vrednost števila π** lahko vstavimo **približek 3,14**:

KROG
$r = 7 \text{ cm}$
$\underline{o = ?}$

$\pi = \frac{22}{7}$
 $o = 2 \cdot \pi \cdot r$
 $o = 2 \cdot \frac{22}{7} \cdot 7$
 $o = \frac{2 \cdot 22 \cdot 7 \cdot 1}{1 \cdot 7 \cdot 1 \cdot 1}$
 $o = 44 \text{ cm}$

DAMO NA SKUPNO ULOHKOVNO ČRTO IN KRAJŠAMO

Kadar je mersko število dolžine polmera ali premera večkratnik števila 7, je za število π smiselnno uporabiti približek $\frac{22}{7}$.

c. rezultat zapišemo brez da vstavljam približek **števila π** :

KROG
$r = 7 \text{ cm}$
$\underline{o = ?}$

$o = 2 \cdot \pi \cdot r$
 $o = 2 \cdot \pi \cdot 7$
 $o = 14\pi \text{ cm}$

Obseg je zapisan **natančno**, če je izražen s **številom π** .

4. Reši: naloge v učbeniku SŠO str. 164 / 1, 2, 4, 7, 12*

$r = \frac{o}{2\pi}$

Bravo, uspelo ti je. Se vidimo naslednji teden!

Priloge:

Preverjanje znanja:

Dopolni tako, da bodo izjave pravilne. Izbiraj med danimi besedami.

krog

krožnica

polmer

premer

tetiva

tangenta

središčni kot

manjša

večja

krožni kot

a) Lik, omejen s krožnico, imenujemo _____.

b) Dolžina premera kroga je dvakrat _____ od dolžine polmera kroga.

c) Daljico s krajiščema na krožnici imenujemo _____.

č) Najdaljšo daljico s krajiščema na krožnici imenujemo _____.

d) Kot, ki ima vrh v središču kroga, imenujemo _____.

Nariši tri kroge z dolžino polmera 2 cm. V vsakem krogu nariši in označi enega od danih središčnih kotov.

a) $\alpha = 45^\circ$

b) $\beta = 135^\circ$

c) $\gamma = 330^\circ$

Na sliki nariši in izmeri naštete količine.

a) polmer kroga: _____

b) dolžina tetive med točkama A in C: _____

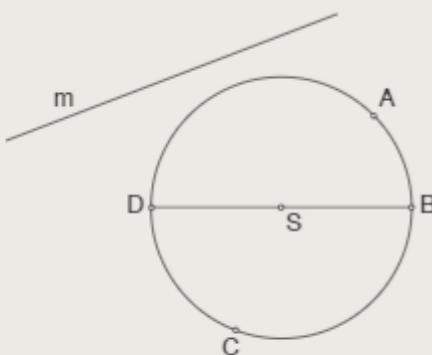
c) središčni kot $\angle ASB$: _____

č) središčni kot $\angle CSB$: _____

d) tangenta v točki C _____ in

njen razdalja od središča: _____

e) razdalja mimobežnice od središča: _____

Martin je na tekmovanju za Vegovo priznanje dosegel 15 točk, kar je 25 % možnih točk.

- Koliko točk je bilo mogoče doseči na tekmovanju?
- Luka je dosegel 12 točk. Koliko odstotkov možnih točk je dosegel?
- Koliko točk je dosegla Maruša, če je dosegla 60 % možnih točk?

Obseg kroga:

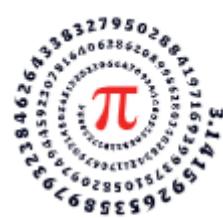
Razlaga o obsegu kroga: <https://youtu.be/xyn2kEhmbAw>

	Kozarec	Pokrovka	Lonček
Premer	50 mm	65 mm	70 mm
Dolžina oboda ali obseg	157,5 mm	206 mm	221 mm
Količnik med obsegom in premerom	$157,5 : 50 = 3,1501$	$206 : 65 = 3,169$	$221 : 70 = 3,157$

Ne glede na izbrani predmet dobimo vedno enak količnik, ki se razlikuje v okviru natančnosti pri merjenju. Ugotovimo, da je obseg kroga približno 3-krat tolikšen kot njegov premer. Natančne meritve pokažejo, da obseg kroga ni 3-krat tolikšen, ampak π -krat tolikšen. Število π je **iracionalno** število, ima neskončno zaporedje neperiodičnih decimalk. Za uporabo v običajnem življenju in v šoli zadostuje že stari Arhimedov približek za π , ki je $\frac{22}{7}$, ali pa približek **$3\cdot14$** .

Število π (pi):

Število π (pi) je iracionalno število. Približek števila π je $3,141592\ldots$ (Ludolfovško število) ali $\frac{22}{7}$ (Arhimedovo število). Pri računanju največkrat uporabljamo približek $3,14$ ali $\frac{22}{7}$.

Za vsakdanjo rabo zadoščata dve decimalki števila π ,
 $\pi \approx 3,14$.

π je iracionalno število, kar pomeni, da ga ne moremo zapisati v obliki ulomka (oz. kot količnik dveh naravnih števil).

Okrog 2 000 let pred našim štetjem (pr. n. š.) so približek število 3 uporabljali že Sumerci. Arhimed pa je okrog leta 230 pr. n. š. prvi izračunal π na 3 decimalna mesta natančno (3, 142).

V 16. stoletju je Ludolph van Ceulen izračunal število na »neverjetnih« 35 decimalk, zato π še danes pogosto imenujemo (vsaj v križankah) Ludolfovštevilo.

Med množico znamenitih iskalcev π -ja je bil tudi slovenski rojak baron Jurij Vega, ki je konec 18. stoletja dosegel »svetovni rekord« in izračunal π na 140 decimalk (ampak samo 126 jih je bilo točnih).

Iskanje čim večjega števila decimalk se nadaljuje, trenutni svetovni rekord iz leta 2 002 pa je 1 200 milijard.